

VESPASIÁN

ZTRACENÝ SYN ŘÍMA

Podle dávné věštby se jednou stane císařem

ROBERT FABBRI

Vespasián

Ztracený syn Říma

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Robert Fabbri

Vespasián – Ztracený syn Říma – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

VESPASIÁN

ZTRACENÝ SYN ŘÍMA

VESPASIÁN

ZTRACENÝ SYN ŘÍMA

ROBERT FABBRİ

Přeložil Jaroslav Žerávek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2020
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2015 Robert Fabbri
All rights reserved.

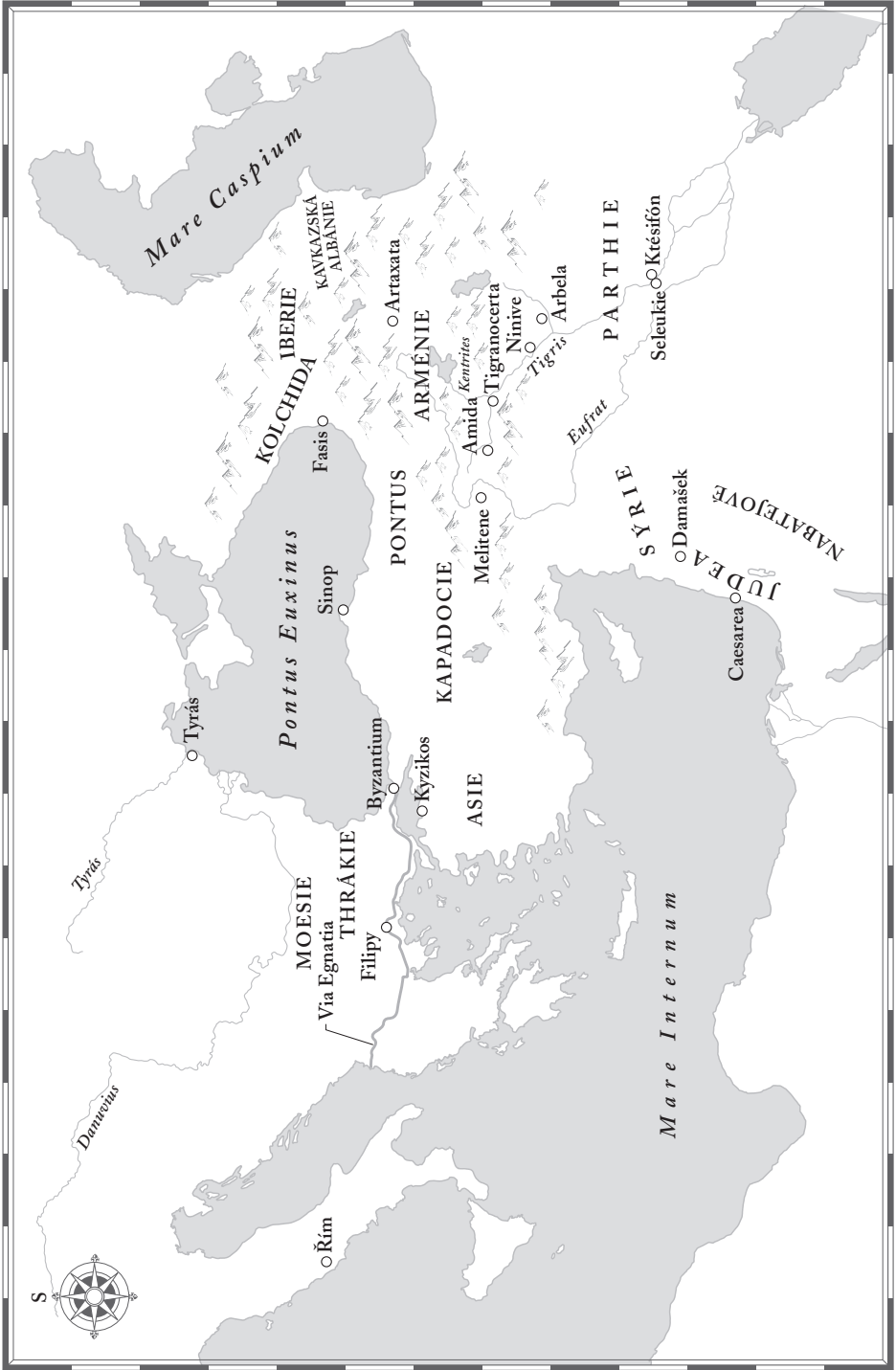
Z anglického originálu *Vespasian: Rome's Lost Son*
(First published by Corvus, an imprint of Atlantic Books Ltd.
in Great Britain in 2015)
přeložil © 2020 Jaroslav Žerávek
Redakce textu: Jiří Pácek
Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: FINIDR, s.r.o. Český Těšín

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5366-7 tištěná kniha
ISBN 978-80-759-5440-4 ePub
ISBN 978-80-759-5441-1 mobi
ISBN 978-80-759-5442-8 PDF

Mému tchánu a tchyni Eddiemu a Christel Müllerovým,
mé švagrové Liane Obertzové, jejímu muži Svenovi
a jejich synu Fabianovi s díky za to,
že mě přijali do rodiny

PROLOG

PONTUS EUXINUS
ZÁŘÍ ROKU 51 PO KR.

MĚSÍC OZAŘOVAL neproniknutelně temnou hladinu Pontu Euxinu. Ma odrážel se, stříbrný a jasný, do bolavých očí Tita Flavia Sabina. Sabinus zasténal, zatímco stál opřený o zábradlí a voda narážela do trupu pohupující se triremy kotvící naproti ústí řeky Tyrás. Odraz měsíce se na zčeřené hladině prodlužoval a pak se tříštil do řady drobných odlesků, než se znovu vynořil a stáhl do téměř dokonalého tvaru, když loď stoupala a klesala v příbojových vlnách, které se valily ke břehu vzdálenému jen sto kroků od levoboku i pravoboku.

Soustavné víření jediného bodu světla v Sabinově zorném poli nijak nezmírňovalo dmutí v jeho zničených útrobách. Po další křeči poslal tenký proud žaludečních šťáv a červeného vína po již znečištěných prknech, z nichž tekutina kapala na poslední dvě vesla z šedesáti uspořádaných ve dvou řadách na pravoboku. Jeho sténání se mísilo se skřípotem namáhaného lanoví a dřeva.

Trierarchus ze svého místa vedle dvou kormidelních vesel na zádi lodi předstíral, že si nevšiml nedobrovolného projevu nadýmání, který doprovázel Sabinův poslední záchvat nevolnosti, ani nekomentoval skutečnost, že si guvernér císařských provincií Moesie, Makedonie a Thrákie vybral ke zvracení návětrnou stranu lodi. Ve svém postavení si mohl ulevit, kde se mu zachtělo. A pravda byla, že během dvoudenní plavby z Noviduna, domovského přístavu danuvijské flotily, přibližně sto mil od říční delty, na toto opuštěné místo na pobřeží Pontu Euxinu, si císařský zástupce našel řadu míst, odkud zvracel – a ne vždy přes palubu.

Sabinus rychle přerývaně dýchal a proklínal smůlu, která ho přiměla

nasednout na loď a zůstat na palubě mnohem, mnohem déle než obsah jeho žaludku. Nikdy o sobě netvrdil, že je námořník. Jenže když ho před třemi lety jmenovali guvernérem, získal kromě titulu také odpovědnost, a to nejen vůči císaři, ale vůči samotné říši. Pokud byly informace, které dostal od agenta mezi gétskými a dáckými kmeny, žijícími na sever od Danuvia, spolehlivé, říši – nebo alespoň její východní části – by mohlo hrozit vážné nebezpečí.

O důvěryhodnosti zprávy nepochyboval. Agent byl věrný Tryfeně, bývalé královně Thrákie. Jako pravnučka Marka Antonia byla Tryfena římskou občankou, nezlomně věrnou říši. I když teď žila v Kyziku na pobřeží provincie Asie – protože na Caligulovu žádost abdikovala –, neustále byla dobře informována o záležitostech svých bývalých poddaných i o jejich nepřátelích. Pokud mu tedy Tryfenin agent předložil zprávu týkající se ohrožení říše, bylo ji třeba brát velmi vážně.

Než onen muž překonal všechna nebezpečí během cesty po souši do Noviduna, aby Sabina informoval o příjezdu poselstva od Vologaísa, velekrále Parthie ke králům zadunajských kmenů, byla zpráva už čtyři dny stará. Sabinus si vzal v přístavu tři biremy a jednu triremu a vyplul na Pontus Euxinus. Tam zamířil na sever podél pobřeží k odlehlé Tyrádě, řecké kolonii pod nadvládou dáckého krále Kosona, který k Římu nechoval žádné přátelské city.

Některé povinnosti byly tak vysoce důležité, že jimi nemohl nikoho pověřit. Sabinus věděl, že kdyby oznámil císaři Claudiovi, nebo spíš císařovně Agrippině a jejímu milenci Pallasovi, skutečným vládcům Říma, že vyslal nějakého podřízeného, aby parthské poselstvo zadržel, ale že mu poslové proklouzli mezi prsty, považovali by to za Sabinovo selhání. Aspoň nebude moct obviňovat nikoho jiného, jen sebe, pokud selže. Jenže to neměl Sabinus rozhodně v úmyslu. Dokázal vytušit, o čem se jednalo. Dácké, gétské, sarmatské a bastanské krále, shromážděné podle agenta v táboře na pláni asi padesát mil západně od Tyrády, spojovala jediná věc, která by mohla Parthii zajímat, a to nenávisť k Římu. Když se tato nenávisť přelije přes severní hranice římské říše, Parthové, nejzavilejší nepřátelé Říma na východě, buď vytáhnou na západ, aby se znovu poku-

sili zabrat pobřeží Sýrie a získali poprvé od příchodu Římanů na východ přístup k římskému moři, nebo zamíří na sever, přes římská klientská království Arménii a Pontus, aby získali přístup k Černému moři.

V každém případě to pro východní římské provincie znamenalo hrozbu.

Jenže Sabinus měl nyní na dosah ruky příležitost, aby zjistil načasování a směřování tohoto odvážného tahu. Se znalostí jak, kde a kdy rány dopadnou, by se daly odrazit. Proto bylo životně důležité, aby se podařilo vyslance zajmout a vyslechnout, až opustí Tyrádu, jejíž slabá světla rozpoznával na jižním břehu ústí stejnojmenné řeky.

Když zvládl další nával nevolnosti a bezděčně vypustil větry – to první tentokrát bylo jen nasucho, ovšem druhé zase tak moc ne –, napřímil se. Navzdory chladnému větru vanoucímu od moře se potil. Pozoroval v odrazu tetelící se pŕlměsíc, který začaly halit temné mraky. Stříbřitý okraj se několik okamžiků vlnil na vodní hladině, ale pak zeslábl a splýnul s potměným mořem. Sabinus vzhlédl k obloze. Mrak zaclonil všechno světlo z oblohy poprvé od chvíle, kdy začali o tři noci dříve držet od soumraku do svítání hlídku. Přes den se pohupovali na vlnách těsně za obzorem, mimo dohled ze strážních věží Tyrády, ale v takové vzdálenosti, aby dostihli jakoukoli loď, jež by se vydala z ústí podél pobřeží zpátky do některého ze spřátelených přístavů, z nichž Parthové vypluli. Jenže Sabinus pochyboval, že by Parthové cestovali za dne, protože od agenta věděl, že do Tyrády dorazili uprostřed noci. To, jak Sabinus věděl, nebylo nic snadného ani pro nejzkušenějšího námořního trierarcha. A navíc si nedělal iluze, že navzdory všem opatřením si nikdo nevšiml jejich přítomnosti, takže Parthové jistě s vyplutím na moře čekali na naprostou tmu. A přesně taková chvíle nastala právě teď.

Sabinus se nepřestával opírat o zábradlí a obrátil se k trierarchovi. „Ať jsou veslaři nachystaní, Xanthe, a dej signál třem biremám, ať se připraví k akci.“ Zatímco trierarchus předával rozkaz dolů na veslařskou palubu, Sabinus si setřel zbytek zvratků z brady a pohlédl k přidi. Jen stěží rozpoznal postavy půl centurie námořníků, kteří seděli kolem carroballisty připevněné k palubě a dodržovali rozkaz naprostého mlčení po celou noc. Gestem ruky vydal rozkaz velícímu centurionovi, aby se muži zvedli a při-

pravili se. Zespoda k němu dolehly zdušené zvuky, když sto dvacet veslařů zaujímalo svá místa, vždy jeden muž v dolní řadě vesel a dva v horní. Sabinus ve snaze vyčistit si myšlenky zatemněné nevolností pohlédl dolů a spatřil, že vesla jsou srovnaná, připravená k prvnímu záběru, který vrhne loď vpřed. V tu chvíli na moře dopadly první kapky deště a za pomalého, nepravidelného bubnování zasáhly palubu lodi.

Loď byla připravená a Sabinus si přitáhl červený vlněný plášť, aby mu hřál paže. Utáhl červenou šerpu kolem břišní části svého bronzového zádového a prsního štítu a upravil si ramenní popruh, aby mu meč visel rovně na pravém boku. Poté co si nasadil přilbu a utáhl podbradník, uchopil půlválcový štít, přešel co nejvyrovnanějším krokem na příď, postavil se vedle centuriona námořnictva, pod zvednutý útočný můstek corvus, který využijí k nalodění na nepřátelskou loď, a připravil se na čekání po zbývající tři hodiny noci. Zahleděl se do tmy, která ještě zhoustla, když dešť zesílil.

Nejprve šlo jen o intuici. Skrz liják nebylo nic vidět a neustálé bušení kapek do dřeva a vody přehlušilo všechny další zvuky, ale necelou hodinu před svítáním si byl Sabinus najednou jistý, že nejsou sami. Protřel si oči a zamžoural do neustávajícího deště. Viděl jen černou stěnu vody, kterou občas proniklo světýlko z věže vzdálené asi jednu míli. Jenže pak jeho sluch zachytil něco dalšího: zvuk, velmi slabý, ale rozhodně ho nevydával bičující dešť ani nešlo o skřípot dřeva a napínajícího se lanoví, jak loď bojovala proti síle moře. A pak se to ozvalo zas, dlouze a tiše Sabinus počítal do pěti a zvuk zazněl znovu. Teď už nebylo pochyb. Mělo to rytmus, hromadné vysílené sténání mnoha mužů zabírajících současně do vesel.

Obrátil se a zdviženou paží vydal trierarchovi signál k pohybu vpřed. Lodníci na obou koncích lodi zabrali za lana a vytáhli kotvy a během několika okamžiků už veslaři po ostrém hvizdu poprvé zabrali. Byli na cestě.

„Ať tvoji muži nabijí balistu, Thracie,“ rozkázal Sabinus námořnímu centurionovi, „a zkontroluj, že lodníci obsluhují corvus a jsou připravení u háků.“

Thracius zasalutoval a vyrazil splnit úkoly, zatímco trirema s každým

následným zrychlujícím se záběrem zvyšovala tempo. Na palubě kolem Sabina zavládl ruch. Zazněl skřípot natahovaných torzních ramen carroballisty a posádka lodi připravovala kladkový systém, který vysune corvus opatřený bodcem. Ten zasáhne nepřátelskou loď, přidrží ji a vytvoří můstek. Legionáři si kontrolovali výstroj a námořníci stáli podél zábradlí a na přídi s připravenými lodními háky. Vysílené sténání veslařů zesílilo, když tahali za skřípající vesla a zvyšovali rychlost mohutného plavidla. Umocňovaly je hlasy z dalších tří birem, jedné po každém boku a jedné vzadu. Vytvářely kakofonii lidského úsilí, která, jak Sabinus věděl, mohla upozornit Parthy na jejich přítomnost. To ho ale netrápilo. Nemohl s tím nic dělat, protože bylo nemožné, aby tolik mužů veslovalo mlčky. Starosti mu dělalo spíš to, že musí zahlédnout nepřátelskou loď dřív, než jim unikne. Zíral dopředu do tmy, na nevolnost dávno zapomněl, zatímco kloun pod ním vířil tmavé vody do zpěněné šedé.

A pak ho spatřil. Tmavší stín na temném moři, slabou siluetu v záři několika přístavních luceren v pozadí. Z výkřiků kolem sebe na lodi poznal, že také další členové posádky tu přízračnou šmouhu zahlédli. Nepřesná a bez jasných obrysů, ale přesto hmatatelná. S každým sténavým záběrem veslařů byla zřetelnější, když trirema uháněla ke své kořisti. Sabinus vydal trierarchovi rozkazy, aby lodi zkřížil cestu a vrazil do ní, a cítil, že plavidlo mění zlehka kurz, aby právě to udělalo. Usmál se pro sebe, a pak překvapeně zjistil, že stín není jeden, ale že se štěpí do tří, když jedna temná masa zamířila na levobok, druhá na pravobok, zatímco prostřední, vzdálená teď necelých padesát kroků, zůstala na kolizním kurzu s triremou. Biremy po obou stranách se odpojily a vydaly se za dvěma prchajícími loďmi.

„Vypustit!“ zvolal Thracius. Obě ramena carroballisty se s praskotem vymrštila vpřed a vypustila šipku na blížící se stín. O nárazu svědčilo zadunění, ale nenásledovaly žádné výkřiky.

„Zapřít se!“ zahřímal Thracius. Vzdálenost mezi oběma plavidly se dramaticky zmenšovala. Muži poklekli na jedno koleno, zapřeli se do štítů a *pil* připomínajících oštěpy.

Ze zádi se ozval rozkaz zesílený hláskou troubou. Následoval skřípot

zatahovaných vesel, aby nedošlo ke zmrzačení veslařů, kdyby se nepřítel pokusil projet těsně kolem jednoho boku. Sabinus sevřel zábradlí a klesl na kolena, když se blížící stín změnil v obrys triremy stejně velké jako jejich plavidlo. A také se stejnou vahou a stejným sténáním dřeva do sebe obě plavidla narazila pravou stranou přídi. Corvus sjel se skřípotem po kladkách dolů a roztrástil nepřátelské zábradlí. Jenže lodi nebyly srovnané a stopu dlouhý trn jen přešel po boku trupu a nepronikl palubou. Plavidla setrvačností pokračovala dál, jejich rostra se odrazila od zaoblených trupů a lodi se neovladatelně roztočily doleva, opačným směrem, zatímco posádky ležely na palubách.

Sabinus vyhlédl přes zábradlí a spatřil, že se římské plavidlo otáčí kolem osy, zprava doleva, jeho příď směřuje přímo k přídi parthské lodi, která se obracela, pomalu, majestátně, nezadržitelně, v protisměru, jako by se obě triremy daly do nějakého zvláštního námořního tance. „Thracie, vezmi svoje muže dozadu a pokuste se nás zajistit lany, až se srazíme.“

Centurion se zvedl z paluby a zavolal na námořníky s háky a své muže, aby ho následovali. Sabinus bez zaujetí sledoval, jak se obě lodi otáčejí k sobě. S dunivým nárazem a skřípotem namáhaného dřeva se srazily zhruba v místě, kde předtím Sabinus zvracel. Thracius a jeho muži se svalili na zem, ale vzápětí už za centurionova volání vyskočili, zatímco ze tmy za triremou vyrazila třetí římská birema a řítila se na triremu. Hnala se vpřed, s každým rychlým záběrem bylo jasně slyšet vysílené sténání veslařů, a příď mířila brázdou ve vířící vodě přímo k parthské palubnici.

A pak už bez ztráty hybnosti menší loď najela do triremy, prorazila bronzem obloženým klounem masivní dřevěný trup stopu nad čarou ponoru a v rachotu, jenž následoval, utonuly zvuky lidského vyčerpání i přírodních sil. Primární zbraň biremy se zaryla hluboko do břicha parthské lodi, za výbuchu vody jí rvala vnitřnosti, dokud příď římského plavidla nenarazila do boku triremy. Zabránila tak dalšímu pronikání dovnitř, ale pohupovala triremou dozadu a dopředu na klounu a dál rozevírala vzniklý otvor.

Potom vzduchem prolétly lodní háky a Thracius připravil své muže k nalodění. Zajistili lana, zatímco ze zachycené lodi přiletly první šípy

a zarachotily o štíty námořníků nebo přelétly neviděné nad triremou a zmizely v temnotě. Sem tam se ozval výkřik, když některý z lodníků klesl na palubu a ze svíjejícího se těla mu trčel opeřený dřík. Thracius s chraplavým řevem vyskočil na zábradlí a vrhl se na nepřátelskou loď. Jeho muži ho bez váhání následovali, zatímco na parthské palubě se temné postavy snažily vytvořit obrannou linii.

Sabinus vstal a kráčel k zádi. Nespěchal. Nebyla jeho povinnost riskovat život a údy při podřadném úkolu čištění nepřátelské lodi, a Thracius a jeho muži se evidentně ve své práci velmi dobře vyznali. Právě v tu chvíli vytvořili dvě linie a vyrazili proti obráncům. Zvedající se palubu bičoval v poryvech větru déšť a dál ředil krev, která stékala na promáčená prkna, když železo skřípělo o železo, odráželo se od kůží potaženého dřeva a pronikalo masem a kostmi za žalostného nářku zmrzačených a umírajících.

Za námořníky leželi pod kormidelními vesly mrtví parthští kormidelníci a trierarchus spolu se dvěma lučištníky, kteří se dostali do střelby, když Thraciovi muži vpadli na loď. O kus dál už jejich římsští vrazi, půltuctu námořníků, stáli na stráži nad schůdky vedoucími dolů na veslařskou palubu. Námořníci dlouhými kopími bodali do zděšené parthské posádky, která se snažila uniknout vodě valící se zezdola, aby Parthové nemohli vpadnout do zad jejich druhům. Ti nyní zatlačovali východní obránce oblečené v kalhotách s brutální disciplínou, již Sabinus od římských vojáků očekával. Když veslaři zjistili, že je cesta na svobodu zahrazená, snažili se mnozí z nich protáhnout otvory pro vesla a zkusit své štěstí v moři. Birema se mezitím pokoušela zpětným chodem odtrhnout od poškozeného a viditelně nakloněného parthského plavidla. Valící se voda se střetávala se švihajícími čepeli a zdusila výkřiky zmítajících se mužů. Spoustu z nich vtáhl vodní vír, zatímco jiní utrpěli ošklivá zranění hlavy, když jim meče rozřaly lebky a tváře. S pronikavým skřípotem dřeva o dřevo se birema vydala zpět.

Sabinus přeskočil zábradlí a přistál na poškozené lodi. Tasil meč a vykročil kolem mnoha mrtvých a raněných k bojové linii, která se nyní posunula téměř k hlavnímu stěžni. Paluba lodi se zvedla, když se biremě podařilo vyprostit, a pak se znovu usadila a výrazně se naklonila na bok.

Sabinus se zapotácel. Z poskakování lodi se mu znovu zvedl žaludek. Když se po jeho levici pohnul nějaký umírající muž, Sabinus se zastavil, přitiskl hrot meče do mužova krku a otočil čepelí doleva a doprava. Nechtěl, aby ho zezadu napadl nepřátelský voják předstírající, že je vyřazený z boje. Vytrhl zbraň za bublavého zvuku, jak z hrdla unikal hustou tekutinou vzduch, a chystal se pokračovat v chůzi, ale pak se zarazil. Zadíval se v šeru do mužova obličjeje. Byl zarostlý. Jenže plnovousem v řeckém stylu, ne zastřiženou verzí, kterou měli v oblibě Parthové. Pohlédl na mužovy nohy. Vězely ve východních kalhotách, ale přitom je částečně nezakrývala dlouhá tunika. Rozhlédl se kolem. Všichni mrtví nepřátelé měli oblečené kalhoty, ale scházely jim východní tuniky a plnovousy a nebyli ani vyzbrojení na parthský způsob – v šupinové zbroji, s proutěnými štíty, luky a krátkými kopími a meči. Jejich výzbroj byla rozhodně řecká ze severního pobřeží Pontu Euxinu – oválný štít *thureos*, oštěp a krátký meč. Sabinus tiše zaklel a pak se rozběhl k místu, kde ležel nepřátelský trierarchus. Měl plnovous barvy mědi, přírodní, nikoli barvený. To potvrdzovalo jeho domněnku. Rozhodně nešlo o Partha.

Tohle nebyla loď přepravující poselstvo.

Zatímco jeho panika vzrůstala, rozběhl se k zábradlí a vyhlédl ven. Na levoboku rozpoznal, že birema zahákovala jednu z doprovodných lodí, ale na pravoboku nespatrił nic. Thraciovi vojáci za ním mezitím zlomili zbývající odpor nepřátelských námořníků.

„Chci zajatce!“ zvolal Sabinus, když centurion i jeho muži po obou stranách zasazovali rány ustupujícímu nepříteli. Rozběhl se, co mu síly stačily, do týlu námořníků a razil si mezi nimi cestu. Odstrkoval muže z cesty a řval na ně, ať berou zajatce, až dorazil k Thraciovi. „Zajatce! Potřebuju dva zajatce!“

Centurion se k němu obrátil a přikývl. Oči měl vytřeštěné zabijáckým zápallem a obličej a paže potřísněné krví. Zařval na své muže a ti se vrhli vpřed, aby pronásledovali poraženého nepřítele. Sabinus se vydal za nimi, prohlížel si těla padlých, jestli najde někoho, v kom zbylo dost života, aby mu poskytl informace, které teď zoufale potřeboval. Proklínal se za to, že dovolil, aby mu mořská nemoc zatemnila mysl. Ve svém oslabeném

stavu očekával, že se parthské poselstvo prostě pokusí proklouznout kolem jeho flotily, a neuvážil možnost lsti. Která z těch dvou lodí vezla poselstvo?

A pak se mu najednou v hlavě rozezněla ozvěna toho slova: lest, lest. Udělalo se mu mdlo a tentokrát to nebylo z pohybu lodí. Podvedli ho. Parthové nebyli na žádné z těch lodí. Rozběhl se k přidi, kde Thracius a jeho muži odzbrojovali poslední dva tucty nepřátel. Pohlédl k severu, zatímco v husté pokrývce mračen už byly patrné první známky svítání.

„Kde je chceš vyslychat, pane?“ zeptal se Thracius a srazil jednoho ze zajatců na kolena. Popadl ho za vlasy, zvrátil mu hlavu a přiložil mu k hrdlu zakrvácenou čepel.

Sabinus se zachmuřeně zahleděl na štíhlou malou liburnu, stěží viditelnou v přibývajícím světle. Poháněná plachtami a vesly se hnala kolem nich rychlostí, kterou by dlouho nedokázala udržovat trirema ani biremy. „Už to není potřeba. Skoncuji to s nimi.“

Z hrdel zajatců se ozval zděšený nářek, když zabili prvního. Sabinus pocítil znechucení nad sebou samým, že je posílá na smrt jen z podrážděnosti, že ho někdo doběhl. „Zadrž, Thracie!“

Centurion se zarazil v pohybu ve chvíli, kdy hrot jeho meče prořízl kůži na hrdle druhého naříkajícího zajatce, a ohlédl se po svém nadřízeném.

„Vhod'te je do vody. Mohou zkusit štěstí spolu s ostatními. Pak shromáždí muže a vraťte se na naši loď.“

Zatímco námořníci vykonávali rozkaz, kráčel Sabinus zpátky k triremě a uvažoval, jak by sestavil velmi obtížný dopis Pallasovi, Claudiovu oblíbenému propuštěnci a muži, který držel v rukou moc místo toho slintajícího tvárného blázna. Dokonce ani jeho bratr Vespasián, který se měl, díky Pallasovu vlivu, stát na poslední dva měsíce roku *consulem suffectem*, ho nedokáže ochránit před záští mocných.

A jejich zášť bude oprávněná.

Sabinus si nedělal iluze. Fatálně selhal a poselstvo bylo nyní na cestě za velekrálem v jeho hlavním městě Ktésifónu na Tigridu.

Nemůže svoji vinu nijak zakamuflovat. Bylo jisté, že Pallas má mezi Dáky své agenty a zpráva o poselstvu a Sabinovu selhání se k němu

během měsíce či dvou dostane. Bylo také jisté, že Narcissus a Callistus, Pallasovi kolegové propuštěnci a sokové, které vyšachoval tím, že udělal z Agrippiny císařovnu a odsunul je na druhé místo v Claudiově přízni, se o Sabinově selhání doslechnou také. Nepochybně je využijí jako politickou zbraň v brutálním skrytém boji, který zuřil v císařském paláci.

Sabinus proklínal císařovu slabost, jež byla příčinou takové výbušné politiky, a proklínal také muže a ženy, kteří využívali této slabosti k vlastnímu prospěchu. Ale nejvíce ze všeho proklínal svoji vlastní slabost. Nevinnost, která se ho zmocnila pokaždé, když vstoupil na palubu nějaké lodi. Dnes v noci mu zatemnila mysl a vedla k tomu, že se dopustil chyby.

A kvůli tomu zklamal Řím.

ČÁST I

ŘÍM
PROSINEC ROKU 51 PO KR.

KAPITOLA I

PLÁČ, NEUSTÁVAJÍCÍ A VYSOKÝ, se odrážel od stěn a mramorových sloupů v atriu. Muka pro všechny, kdo jej museli snášet.

Titus Flavius Vespasianus zatínal zuby, odhodlaný nedat se pohnout žalostným kvílením, jehož intenzita stoupala a klesala a které občas na okamžik ustalo kvůli chraplavému nadechnutí. Ovšem jakmile se plíce naplnily vzduchem, ozvalo se s obnovenou energií znovu. Utrpení všech v okolí, jež je doprovázelo, bylo třeba snášet, a Vespasián věděl, že kdyby na to neměl žaludek, tenhle probíhající souboj vůlí by prohrál. A to si rozhodně nemohl dovolit.

Svíjející se raneček v náruči jeho manželky vydal novou mučivou kofonii, jeho pohyby se odrážely po stěnách v mihotavé záři polen hořících s praskáním v krbu. Vespasián sebou trhl, ale vzápětí se napřímil, zvedl hlavu a ohnul před sebou levou paži, zatímco mu jeho osobní otrok přehodil přes svalnatou, pevnou postavu tógu. Při tomhle konání ho pozoroval Titus, Vespasiánův jedenáctiletý syn.

Když byl Vespasián konečně spokojený s tím, jak je těžký vlněný oděv upravený, a vytí neustávalo, vsunul nohy do kožených červených senátorských střeviců, které mu jeho otrok nachystal. „Paty, Horme.“ Hormus přešel prstem kolem zadní části každé boty, aby pána nikde netlačila. Pak vstal a s prázdným výrazem poodstoupil. Titus zůstal stát proti otcí.

Vespasián se ze všech sil snažil zachovat klid, když řev dosáhl nové úrovně, a několik okamžiků si Tita prohlížel. „Přichází se císař pořád každý den přesvědčit o synových pokrocích?“

„Většinou ano, otče. A také mně a ostatním chlapcům klade otázky. I Britannikovi.“

Vespasián sebou trhl při zvlášť vzteklém zaječení a snažil se tvářit ne-
tečně. „Co se stane, když se zmýlíte?“

„Sosibius nás po Claudiově odchodu zmlátí.“

Vespasián skryl před synem svůj nevalný názor na *grammatika*. Byla to právě Sosibiova lživá obvinění na rozkaz císařovny Messaliny, co před třemi lety uvedlo do pohybu řadu událostí, jež skončily tím, že Vespasián musel falešně svědčit proti bývalému konzulovi Asiatikovi, aby ochránil svého bratra Sabina. Asiaticus využil tehdy Vespasiána jako ochotný nástroj a po smrti dosáhl své pomsty. Messalinu popravili. Vespasián byl u toho, když až do konce ječela a proklínala všechny kolem. Jenže Sosibius byl stále ve funkci, protože Vespasián svým falešným svědectvím podpořil jeho smyšlená obvinění. „Tluče vás často?“

Titovi ztuhly rysy a Vespasiána znovu překvapilo, jak se mu jeho syn podobá. Tlustý nos neměl tak výrazný, ušní lalůčky nebyly tak dlouhé, čelist neměl tak silnou a na hlavě měl plno vlasů na rozdíl od jeho půl-
věnce kolem temene. Ale přesto nebylo pochyb. Titus byl jeho syn. „Ano, otče, ale Britannicus říká, že je to kvůli tomu, že mu to nařídila jeho ne-
vlastní matka, císařovna.“

„Tak Agrippině nedopřej to potěšení a postarej se, aby Sosibius neměl dnes důvod ti napráskat.“

„Když to udělá, bude to naposledy. Britannicus přišel na způsob, jak se ho zbavit, a současně urazit svého nevlastního bratra.“

Vespasián prohrábl Titovy vlasy. „Nenech se zatáhnout do sporu mezi Britannikem a Neronem.“

„Vždycky budu na straně svého přítele, otče.“

„Tak to aspoň dělej tak, aby se o tom moc nevědělo.“ Vespasián vzal chlapce pod bradou a zadíval se mu do tváře. „Je to nebezpečné. Rozumíš?“

Titus pomalu přikývl. „Ano, otče, myslím, že rozumím.“

„Tak dobrá. A teď už mazej. Horme, odved' Tita k jeho doprovodu. Čekají Magnovi mládenci?“

„Ano, pane.“

I ve chvíli, kdy Hormus vedl Tita pryč, vytí pokračovalo. Vespasián se obrátil k Flavii Domitille, která byla už dvanáct let jeho manželkou. Hleděla do ohně a nijak se nesnažila utišit mimino ve své náruči. „Jestli opravdu chceš, aby si tě moji klienti spletli s kojnou, až je vpustím dovnitř na ranní *salutio*, má drahá, tak ti radím, abys nastrčila malému Domitianovi jedno ňadro a zpívala mu galské ukolébavky.“

Flavia odfrkla a dál zírala do plamenů. „Aspoň si budou myslet, že si můžeme galskou kojnou dovolit.“

Vespasián se zamračil a udiveně natočil tvář. Nedokázal si v hlavě srovnat, co právě slyšel. „O čem to mluvíš, ženo? Máme galskou kojnou. To jen ty ses dnes ráno rozhodla, že ji nezavoláš, a místo toho máš nejspíš v úmyslu umořit to dítě hladu.“ Aby svá slova zdůraznil, uchopil kus chleba, který mu zůstal od snídaně, namočil ho do misky s olivovým olejem a pak ho požitkářsky žvýkal.

„Není to žádná Galka! Je to Hispánka.“

Vespasián potlačil zoufalý povzdech. „Ano, je sice z Hispánie, ale je to Keltka, Keltiberka. Pochází ze stejné rasy mohutných bojovníků, od které si všechny *nejvznešenější* ženy Říma dávají kojit své syny. Její předkové se jen poté, co překročili Rhenus, nezastavili v Galii, ale pokračovali dál přes hory do Hispánie.“

„A proto má mléko tak řídké, že by z něj nepřežilo ani kotě.“

„Její mléko se nijak neliší od mléka jiných Keltek.“

„Tvoje neteř nedá dopustit na svoji kojnou z kmene Allobrogů.“

„To, jak Lucius Junius Paetus vyhoví přáním své ženy, je jeho věc. Ale podle mého názoru to, že necháš dítě hladovět jenom proto, že jeho kojná nepochází z keltského kmene, který je teď právě v módě, je akorát tak jednání nezodpovědné matky.“

„A podle mého názoru zase to, žeš odvedl manželku, aby žila ve špíně na Kvirinálu, a pak jí nedovolíš, aby si koupila zaměstnance, které k péči o rodinu potřebuje, je jednání lhostejného manžela a otce bez kousku citu.“

Vespasián se v duchu usmál, protože se dostali k jádru věci, ale zachoval netečný obličej. Před dvěma a půl lety využil své dobré styky s Pallasem, když se propuštěnec intrikami dostal do nejmocnějšího postavení

u Claudiova dvora, aby odvedl Flavii a její děti z komnat v císařském paláci, kde žili většinu doby, kdy Vespasián sloužil čtyři roky jako legát Druhé Augusty v Británii. Ubytování jim tehdy nabídl Claudius údajně proto, aby mohli být jejich dva synové vzděláváni společně a také aby měla Messalina, tehdejší Claudiova žena, v paláci společníci. Jenže Vespasián věděl, že císaře do téhle nabídky vmanipuloval Messalinin bratr a Vespasiánův letitý nepřítel Corvinus, aby získal možnost rozhodovat o životě a smrti Flavie i jejich dětí. Po Messalinině násilném konci dodržel Pallas slovo a přesvědčil Claudia, aby Vespasiánovi dovolil přestěhovat rodinu do domu v Granátovníkové ulici na Kvirinálu, blízko příbytku jeho strýce, senátora Gaia Vespasia Pollona.

Flavia mu to ani po té dlouhé době nezapomněla.

„Jestli říkáš lhosejnost tomu, že se snažím chránit svoji rodinu, aby ji nezničila císařská politika, a pokud to, že se snažím obezřetně nakládat s penězi a nedovolím, aby se z tebe stala parádivá panička, je podle tebe bezcitnost, tak jsi dokonale prokoukla moji povahu, má drahá. Je už dost zlé, že Titus dochází každý den do paláce, aby ho vyučovali společně s Britannikem. Jenže to byla Claudiova cena za to, že jste se mohli odstěhovat. Poté co dal popravit chlapcovu matku, nechtěl, aby jeho syn přišel ještě i o svého malého druha. Copak ti k ukojení marnivosti nestačí, že navzdory nebezpečí, kterému se tím vystavuje, našeho syna vzdělávají společně s císařovým? Opravdu ti to nevynahrazuje všechnu tuhle *špínu*?“ Pomalu máchl rukou po rozlehlém atriu. Ačkoli sám v duchu připouštěl, že výzdoba neodpovídá standardům paláce – přece jen dům postavili před sto padesáti lety, během vlády Gaia Maria –, to, co postrádal na velkoleposti, vzhledem ke geometrickému motivu černobílé mozaiky na podlaze nebo zašlým pastorálním freskám, jež měly oklamat diváka, že se dívá ven okny, bohatě nahrazovala extravagance jeho ženy. Atrium bylo plné nábytku a ozdob, které Flavia získala během svých rozhazovačných nákupů v době, kdy ještě žila pod Messalininým prostopášným vlivem.

Vespasián se pořád trásl, když se rozhlížel po výzdobě kolem *impluvia*, rybníčku s fontánou s Venuší uprostřed: nízké stolky z leštěného mramoru na zlacených nohách pokryté skleněnými nebo stříbrnými ozdo-

bami, sošky z elegantního bronzu nebo opracovaného křišťálu, pohovky a židle, vyřezávané, lakované a čalouněné. Nebylo to kvůli vulgárnosti toho všeho – s tím by se vyrovnal, i když to uráželo jeho venkovský vkus zaměřený na prosté věci v životě – šlo hlavně o tu obrovskou spoustu vyhozených peněz. „Nepochybně se musíš opájet pocitem výjimečnosti a tím, že jsi středem pozornosti, když se teď všechny ostatní ženské žárlivě mezi sebou dohadují, jestli Agrippina zabije Tita společně s Britanikem, až bude upravovat cestu pro nástupnictví svého syna Nerona. Každá řádná poctivá žena si přece nepřeje nic jiného, že?“

Flavia si přitiskla jejich dvouměsíčního syna k nadrům tak pevně, že se na okamžik Vespasián obával, aby mu neublížila. Pak se uvolnila a vstala. Držela dítě u prsou a v očích měla slzy. „Po tom všem, co jsem udělala pro tebe, pro nás, bys měl ke mně chovat aspoň trochu úcty, Vespasiáne. Jsi jeden z úřadujících konzulů. Měla bych vystupovat jako manželka konzula, a ne nějakého nízkého jezdeckého povýšence...“

„Což, když se nad tím zamyslíme, vlastně my oba jsme.“

Flavia otevřela ústa, ale žádný zvuk se neozval.

„Takže, moje drahá, jdu otevřít dveře, aby mohli moji klienti do vši téhle špíny. Jdou mě pozdravit nejen jako pána téhle špíny, ale také jako římského konzula, který jim může být velmi užitečný. Budou přehlížet fakt, že pocházím ze sabinské rodiny, která se může přede mnou a mým bratrem pyšnit pouze jedním členem senátu, stejně jako budou přehlížet můj hrubý sabinský přízvuk. A potom, až vyřídím soukromé záležitosti kolem patronství, z pozice římského konzula veřejně odvedu jednoho z největších nepřátel Říma k císaři, aby vyslechl svůj trest. Jestli chceš, můžete se ty a naše dcera přijít podívat, spolu se všemi ostatními ženami, a můžeš si užívat falešných lichotek, kterými tě budou zahrnovat. Nebo se snad bojíš ukázat na veřejnosti jen proto, že ti tvůj manžel koupil kojnu, která pochází z kmene, co je tak strašně vyšlý z módy, že neumí ani dávat slušné mléko?“

Vespasián se obrátil a pokynul dveřníkovi, aby otevřel hlavní vstup. Ulevilo se mu, když přes kvílení svého nejmladšího syna slyšel klapot, jak Flavia rychle odcházela z atria.

Vespasián seděl ve svém kurulském křesle před impluviem uprostřed atria. Něžné zurčení vody tryskající z vázy na Venušině rameni se neměnilo, zatímco se rozednívalo a světlo dodávalo chladný nádech pleťovým tónům barvy, kterou bylo pomalované její nahé torzo koupající se v záři olejových lamp. Hormus stál za ním a zapisoval poznámky na voskovou tabulku. Na obou stranách od něj bylo rozmístěno dvanáct liktorů, kteří Vespasiána jako konzula doprovázeli všude v Římě, a v rukou drželi fasces, sekery ovázané svazky prutů, na znamení jeho moci rozkazovat a popravovat. V tuto chvíli však Vespasián neuplatňoval svoji občanskou moc, ale moc osobní, když ho zdravil poslední a nejméně důležitý z jeho příbližně dvou set klientů.

Vespasián kývl souhlasně na muže. „Dnes tě k ničemu nepotřebuju, Balbe, můžeš se vrátit ke své práci, jakmile mě doprovodíš na Forum.“

„Bude mi ctí, konzule.“ Balbus si upravil svou prostou občanskou tógu a odstoupil.

„Kolik čeká na soukromé slyšení, Horme?“ zeptal se Vespasián a rozhlédl se po místnosti plné uctivých mužů, kteří mezi sebou polohlasem rozprávěli, zatímco čekali, až jejich patron opustí dům.

Hormus se nepotřeboval dívat do tabulky. „Tři, kterým jsi řekl, aby zůstali, a pak dalších sedm, kteří o slyšení požádali sami.“

Vespasián si povzdychl. Bude to dlouhé ráno. Ale vzhledem k tomu, že toho dne nezasedal senát, šlo o jednu z mála příležitostí, kdy měl čas řešit své osobní záležitosti, než ho odvolají veřejné povinnosti. A na ty veřejné se tentokrát velmi těšil.

„A pak ještě požádal o slyšení jeden muž, který není tvým klientem.“

„Opravdu? Jak se jmenuje?“

„Agarpetus.“

Vespasián nebyl o nic chytřejší.

„Je to klient císařského propuštěnce Narcissa.“

Vespasián zvedl obočí. „Klient Narcissa přišel za mnou? Má pro mě zprávu, nebo se mi snaží zalichotit?“

„To neřekl, pane.“

Vespasiánovi chvíli trvalo, než tu informaci strávil. Pak vstal. Podle pravidel musel tohoto muže přijmout jako posledního, po svých vlastních klientech, takže ještě potrvá, než svoji zvědavost ukojí.

Ale nejdříve práce.

Následován svým otrokem kráčel s pomalou důstojností hlavního římského úředníka kolem mužů očekávajících jeho přízeň do *tablina*, místnosti na opačném konci atria oddělené závěsem, a posadil se za stůl. „Nejdříve to vyřeším s těmi třemi, od kterých potřebuju pomoc, Horme. Jednoho po druhém.“

„To, co udělal císař, když byl před čtyřmi lety v úřadu cenzora, se nedá zrušit, Laelie,“ poznamenal Vespasián, když vyslechl poslední žádost o pomoc od holohlavého občana ve velmi jemně tkané karmínové tunice pod prostou bílou tógou. Kolem krku se mu třpytil těžký zlatý řetěz.

„To chápu, *patrone*; ale situace se změnila.“ Laelius vytáhl ze záhybu tógy svitek, přistoupil ke stolu a podal ho Vespasiánovi. „Toto je stvrzenka z banky bratří Cloeliů na Foru Romanu. Je přesně na sto tisíc denárů, finanční práh pro přijetí do jezdeckého stavu. Když mě Claudius před čtyřmi lety zbavil příslušnosti k jezdcům, udělal to naprosto oprávněně vzhledem k tomu, že kvůli řadě neuvážených investic můj celkový majetek v nemovitostech i hotovosti klesl hodně pod hranici. Jenže teď, díky tomu, že mi tvůj bratr na tvůj rozkaz zajistil smlouvu na dodávky cizrný danuvijské flotile, jsem znovu získal majetek a jsem teď finančně způsobilý na opětovné přijetí do jezdeckého stavu.“

Vespasián pohlédl na stvrzenku. Byla pravá. „Císař ale nemusí svitky přezkoumat ještě několik let.“

Laelius si mnul ruce. Z jeho hlasu zaznívalo zoufalství. „Mému synovi je teď sedmnáct. Jenom jako jezdec mám šanci, že mu zajistím místo vojenského tribuna, aby mohl zahájit *cursus honorum*. Za dva nebo tři roky už bude příliš pozdě.“

Navzdory sebevědomému vystupování svého klienta cítil Vespasián, že Laelius je prostě další muž ve středním věku, kterého pronásleduje přízrak blízcího se stáří a pocitu, že v životě nic nedokázal. Ovšem kdyby synovi

pomohl vykročit po cestě poct, za vojenskou a politickou kariérou, která by mu umožnila získat křeslo v senátu, mohl by oprávněně tvrdit, že prokázal čest své rodině tím, že zlepšil její postavení. Vespasián moc dobře tuhle situaci chápal. Vždyť právě kvůli ambicím rodičů získali Vespasián a jeho bratr Sabinus nejvyšší úřad, kterého může občan dosáhnout – samozřejmě kromě toho, že se stane císařem, což ovšem byla výsada pouze jednoho rodu. „Mám to brát tak, že mě žádáš o dvě laskavosti? Zaprvé, abych využil svého vlivu u císařského dvora a přiměl Claudia, aby tě zapsal do jezdeckého stavu, a pak, abych požádal svého bratra, ať obstará tvému synovi místo vojenského tribuna v jedné z jeho dvou moesijských legií? Poté co jsem ho už přesvědčil, aby ti přidělil tu smlouvu na cizrnu.“

Laelius sebou trhl a pak vytáhl z tógy další svitek. „Vím, že žádám hodně, patrone, ale taky hodně dávám. Vím, že senátoři se nesmějí věnovat obchodům. Ale nevidím žádný důvod, proč by nemohl mít senátor prospěch z obchodů, kterým se věnuje někdo jiný. Tohle je právní dokument, který z tebe udělá tichého společníka v mém podniku s úrokem deset procent ze zisků.“

Vespasián uchopil svitek, prohlédl ho a pak ho přes rameno podal Hormovi, který stál za ním. „Tak dobrá, Laelie, pokud to bude dvanáct procent, uvidím, co zmůžu.“

„Ať to Hormus ve smlouvě upraví, patrone.“

„Rád to udělá.“

Laelius několikrát sklonil hlavu na znamení díků a vděku, mnul si ruce a svolával požehnání všech bohů na svého patrona, dokud ho Hormus nevyvedl ven mezi závěsy.

Vespasián několikrát usrkl ředěného vína, zatímco čekal na posledního zadatele a přemýšlel, co od něj může Narcissův klient chtít.

„Tiberius Claudius Agarpetus,“ oznámil Hormus a uvedl hladce oholeného hubeného muže, očividně bohatého vzhledem k těžkým prstenům na každém prstě včetně palců. Měl olivovou pleť severních Řeků, která byla pevně napjatá na obličejích s vysokými lícními kostmi a ostrým nosem. Navzdory tomu, že měl dvě římská jména a šlo o formální příležitost, neměl na sobě tógu.

Vespasián ho nevyzval, aby se posadil. „Co pro tebe můžu udělat, Agarpete?“

„Jde spíš o to, co můžu udělat já pro tebe, konzule,“ pronesl Řek odměřeným tónem. Tmavé oči bez nejmenších známek emocí zpříma upíral do Vespasiánových.

„Co pro mě může udělat propuštěnec? Předpokládám, že jsi Narcissův propuštěnec, protože máš jeho jména, která získal zase on, když mu dal svobodu Claudius.“

„To je pravda, konzule. Narcissus mi daroval svobodu před dvěma lety a od té doby jsem pro něj pracoval při řadě delikátních úkolů, které se týkaly získávání informací.“

„Chápu. Takže pro něj špehuješ?“

„Ani ne. Získávám informace od jeho agentů z východních provincií a posuzuju jejich pravdivost a důležitost, aby můj patron viděl jenom to, co vidět potřebuje.“

„Aha, takže mu šetříš čas.“

„Ano.“

„A máš k dispozici informace.“

„Ano, konzule. Šetřím mu čas a disponuju informacemi.“

Vespasián už chápal, kam to celé směřuje. „Informacemi, které by pro mě mohly být cenné?“

„Ano, rozhodně.“

„Jakou mají cenu?“

„Cenu schůzky. Tebe a tvého strýce s mým patronem.“

Vespasián se zamračil a přejel si dlaní téměř holé temeno. „Proč mě o ni nepožádá Narcissus sám? Sice ztratil Claudiovu přízeň, ale pořád je císařským tajemníkem a má moc předvolat si kteréhokoli konzula a senátora.“

„To ano, jenže chce, aby tahle schůzka byla tajná. Proto se musí konat mimo palác, někde, kde nemají oči císařovna a její milenec.“

„Pallas.“

„Jak víš, můj patron a Pallas se nemají právě v lásce...“

„A jak zase víš *ty*, jsem já věrný Pallasovi a nechci mít nic společného s Narcissovy mi intrikami proti němu.“

„Ani pokud Pallas vědomě dovolí císařovně, aby ti bránila v kariéře?“
Vespasián se zamračil. „Bránila v kariéře? Vypadá to, že mi někdo brání? Jsem přece konzul.“

„Ale dál nepostoupíš. Nedostaneš žádnou provincii ani žádné vojenské velení. Čeká tě jen politické prázdno. Můj patron chce, abys o tom uvažoval. Proč ses stal konzulem jen na dva poslední měsíce v tomto roce?“

„Protože mi bylo dvačtyřicet teprve v listopadu a do té doby jsem nebyl pro ten úřad způsobilý. Byla to velká čest, že jsem mohl být císařovým kolegou v úřadu.“

„Nepochybně si totéž myslela ta nicka, Calventius Vetus Carminius, když byl Claudiovým kolegou v září a říjnu. Podle mě to dokonce považoval za ještě větší čest než ty, když uvážíme, že si to postavení vlastně ničím nezasloužil.“

Vespasián otevřel ústa, aby to tvrzení popřel, a vzápětí je zase zavřel, jak mu myšlenky pádily.

Agarpetus naléhal dál. „Nebyla by větší čest pro vítězného legáta Druhé Augusty, kdyby z něj udělali konzula v lednu dalšího roku? Jenom za pár dnů jsi mohl být nižším konzulem celých šest měsíců, možná dokonce i s císařem jako kolegou, a rok by pojmenovali po vás po obou. Ale ne, tys po vši té věrné službě v Británii dostal jen drobty. Pouhé drobty v podobě dvouměsíčního konzulství, stejně jako ten muž před tebou, o kterém nikdo do té doby neslyšel. A víš proč?“

Vespasián neodpověděl. Příliš se pohroužil do úvah.

„Císařovna tě nenávidí kvůli přátelství tvého syna s Britannikem. A Pallas je bezmocný, protože ti proti takovému nepříteli nedokáže pomáhat. To ona přesvědčila svého naivního manžela, že pro tebe bude neobyčejnou poctou, když tě učiní konzulem hned v tom měsíci, kdy budeš způsobilý, a bude to ona, kdo zablokuje tvoje další jmenování, které by pro tebe případně přicházelo v úvahu, až z tohoto úřadu k prvnímu dni v lednu, tedy za tři dny, odstoupíš. Tvoje jediná naděje na postup je její konec, a věrnost Pallasovi k němu nepřispěje. Narcissus, na druhou stranu...“ Agarpetus se odmlčel a nechal myšlenku nedokončenou.

Vespasián stále nic neříkal, ale mozek mu pracoval a začalo mu být

zřejmé, že to, co vyslechl, je pravda. Nehádal se, protože si uvědomil, že někde hluboko to prostě věděl. Někde hluboko cítil jako urážku, že dostal konzulství na poslední dva měsíce v roce. Někde hluboko věděl, že ho tím odbyli. Někde hluboko ten pocit hrdosti, že se stal konzulem, nahlo-dávala rozmrzelost. Jenže to všechno držel... někde hluboko. „Jak mě za-blokuje?“

„Tvůj bratr teď celkem obdivuhodným způsobem zklamal Řím...“

„Jak to myslíš?“

„Právě tohle je ta informace, která by tě podle nás mohla zajímat. Narcissus ti to vysvětlí, když se s ním setkáš. Bude stačit, když ti řeknu, že Sabinova chyba je dostatečně závažnou záminkou pro to, aby zarazila všechny ambice, které by mohl mít některý člen vaší rodiny? Pallas ti ne-dokáže pomoci, takže ti zbývá jediné.“

Důvěřovat Narcissovi a zjistit pravdu. Důvěřovat mu, protože je mistrem manipulací. Vespasián pohlédl na Agarpeta, protože už se roz-hodl. Nebylo tak těžké vybrat si mezi nicotou a nelojalností. „Tak dobrá. Sejdu se s Narcissem.“

Agarpetus se křivě pousmál. Byl to úsměv muže, kterému se potvrdila jeho předtucha – první změna výrazu. „Navrhuje, že nejbezpečnějším místem k setkání bude hostinec Bratrstva křižovatek jižního Kvirinálu. Předpokládá, že je tam stále patronem tvůj přítel, klient tvého strýce, Marcus Salvius Magnus.“

„Ano, je.“

„Výborně, jeho diskrétnost je zaručena. Narcissus a já tam budeme dnes v sedmou noční hodinu, zatímco město bude oslavovat dnešní popravu.“

„Dobré ráno, drahý hochu!“ pronesl Gaius Vespasius Pollo dunivým hla-sem, když se přibatolil, aby srovnal krok se synovcovým. Jeho mohutné břicho a zadek i povislá prsa a brady se divoce natrásaly ve zdánlivě různém tempu. „Děkuju, žes mě pozval, abych společně s tebou mohl mít tu čest a doprovodil zajatce k císaři.“ Jeho klienti za ním se zatím spojili do jednoho proudu s Vespasiánovými a vytvořili na cestě z Kvirinálu doprovod čítající více než pět set mužů.

Vespasián sklonil hlavu. „To já děkuju tobě, strýčku, žes mi půjčil své klienty, aby zvýšili důstojnost mého příchodu na Forum.“

„Moc rád. Je to příjemná změna, když před tebou zase krácejí liktoři.“

„A změna potěší,“ ozval se hlas přímo za Gaiem, „a pro mě je zase změna, že ti nemusíme s mládenci razit cestu davy, když to dnes za nás udělají profesionálové. A že jim to jde!“

„To ano, a dělají to jistě s větším uspokojením, Magne,“ podotkl Gaius, který se začínal potit navzdory důstojnému tempu chůze a mrazivému zimnímu větru. „Koneckonců za to liktor dostává zapláceno, a tudíž spojuje příjemné s užitečným.“

Magnův otlučený obličej se zkrivil pobouřeným zamračením a bývalý boxer úkosem pohlédl na svého patrona jedním dobrým okem – namaľovaná skleněnka v jeho levém očním důlku zírala nehnutě vpřed. „Chceš mi tvrdit, že moji mládenci si neužívají, že ti můžou ranami uvolnit cestu, senátore? Protože ty nám za to přece taky platíš, i když ne stejně, jako když kolegium liktorů odměňuje své příslušníky. Ovšem ty nás oproti tomu odměňuješ delikátněji a lukrativněji, což znamená, že naše obchody nám přinášejí mnohem větší uspokojení, jestli mi rozumíš?“

Vespasián se zasmál a stiskl příteli rameno. Navzdory tomu, že Magnus byl o devatenáct let starší než on a výrazně níž na společenském žebříčku, byli přáteli od chvíle, kdy Vespasián jako šestnáctiletý mladíček přišel do Říma. On i jeho strýc věděli lépe než kdo jiný, jak uspokojivé jsou pro Magna jako vůdce Bratrstva křížovatek jižního Kvirinálu jeho obchody ve zločineckém podsvětí Říma. „Já ano, příteli. A těší mě, že tě navzdory tvému pokročilému věku pořád tvoje práce naplňuje uspokojením.“

Magnus si prohrábl vlasy, šedivé, ale stále husté. „Teď se mi vysmíváš, pane. Je mi sice šedesát, ale rvát se a šukat mě pořád baví – i když od té doby, co jsem přišel o oko, už nevidím tak dobře a začíná to být trochu problém, to připouštím. Nejsem už tak ostrý a některá z okolních bratrstev to už vycítila.“

„Možná je čas uvažovat o odpočinku a klidnějším životě. Vezmi si příklad ze svého patrona. Už tři roky nepronesl žádný projev v senátu.“

Gaius si odhrnul z tváře pečlivě zvlhčenou a obarvenou kadeř a znepo-

kojeně na Vespasiána pohlédl. „Drahý hochu, a ty se divíš, když při tom posledním projevu, který jsem musel pronést, jsem přečetl seznam senátorů a jezdců obviněných ze zločinů s Messalinou a odsouzených k smrti? Při takovém veřejném vystoupení se člověk dostane do hodně ostrého světla, a proto se i po třech letech cítím nesvůj, takže jsem ani neuvažoval o možnosti, že bych mohl nějaký názor zastávat, natož ho ještě vyjádřit.“

„No, obávám se, že téhle nečinnosti, ke které ses sám odsoudil, budeš muset brzy zanechat, strýčku.“

Zděšení v Gaiově obličejí zesílilo. „Kvůli čemu?“

„Ne kvůli čemu, ale komu, strýčku.“

„Kvůli Pallasovi?“

„Kéž by tomu tak bylo, ale bohužel není.“

„Je to rozumné?“ zeptal se Gaius, když mu Vespasián vylíčil svoje setkání s Agarpetem. „Když se s ním odmítneš sejít, pořád je šance, že Pallas dokáže nějak zatlačit na Agrippinu. Možná ji přiměje, aby změnila názor nebo ti aspoň nestála tak vehementně v cestě jenom proto, že tvůj chlapec je náhodou nejlepší kamarád jejího nevlastního syna. Jenže jakmile půjdeš za Pallasovými zády za Narcissem, narušíš tím veškerou důvěru a očekávání věrnosti, a my přijdeme o nejlepšího spojence, kterého naše rodina v paláci má.“

„Jenže tenhle spojenec je milencem ženy, která je mým nepřítelem.“

„Takže proto se stal Pallas tvým nepřítelem, zatímco z Narcissa dělá to, že je Agrippininým nepřítelem, tvého přítele? Uvažuj, drahý hochu: Pallas tím, že se spojil s Agrippinou, nedělá nic víc, než chrání svou vlastní pozici. A jeho rozhodnutí je rozumné, když uvážíme, že Nero je mnohem vhodnějším kandidátem na Claudiova nástupce než Britannicus už čistě jen proto, že je o tři roky starší. Claudius vydrží ještě tak dva, nanejvýš tři roky. Opravdu si myslíš, že by nějaký chlapec mohl vládnout?“

Vespasián nad tou otázkou uvažoval, zatímco jejich skupina prošla pod sloupořadím a vstoupila na Forum Augustus, jemuž vévodil živými barvami pomalovaný chrám Marta Vítězného, úchvatný ve své temně červené a výrazné zlatožluté. Na římsách kolem okraje fóra stály stejně zářivě po-